

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Artic. I. An usus matrimonii, sive actus conjugalis sit licitus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

celebratus sub conditione honesta futura, hac impleta purificetur. Quod concedit *Bon. q. 2. p. 10. n. 20.* si contrahentes in eodem consensu manserint, saltem virtualiter.

DUBIUM II.

De Usu Matrimonii.

ARTICULUS I.

An usus matrimonii, sive actus conjugali sit licitus?

Resp. Per se est licitus & honestus. Quod est, de fide, & patet ex 1. Cor. 7. *Vxori vir debitum reddat.* Per accidens est illicitus in sequentibus casibus.

I. Si matrimonium à parte rei sit nullum: quod tamen si uterque ignorat, non peccat, nisi materialiter. Si uterq; vel alter id certò sciat, non potest, quocunque etiam periculo proposito, uti matrimonio. Unde si non potest sine periculo vitæ aut famæ, detegere impedimentum, nec sperare dispensationem, debet vel ingredi religionem (si necdum consummavit) vel fugere, vel petere divortium, ob conjugis sævitiam, v. g. vel adultrium, si tale sit, vel certè omnia incommoda patienter sustinere. *Bon. q. 8. p. 8. n. 16.*

II. Si matrimonium sit dubium. Et quidem si alter tantum dubitet, is non potest petere debitum: reddere tamen tenetur, cum alter habeat jus petendi. Si uterq; dubia fide contraxit, vel dubitat de ejus valore, neutri petere aut reddere licet

ante veritatis indagacionem, *Vasq. Sanch. Dian. Bardi. d. 6. c. 11 p. 7. §. 3. Secus post eam Bon. q. 4. p. 4. v. supral. 1. 1. 1. 2. d. 3.*

III. Si fiat cum gravi periculo viræ, aut sanitatis. Nisi tamen sit causa gravis, cui damnum corporale videatur postponendum v. g. periculum incontinentiæ in se, vel comparte. *Bon. p. 6. n. 8. M. Perez. d. 50 f. 4. n. 5.*

IV. Si fiat pravo fine, v. g. tantum voluptatis causa. Quod tamen Doct. communiter, ut *Sanch. l. 9. d. 11. Bon. q. 4. p. 6.* censent esse tantum veniale, contra *Pontium*, qui vult esse nullum: nullum autem erit, si delectatio non quæsit sentiat, vel ad eam se excitent, quando copula debita reddatur. *Sanch. l. 9. d. 11. Et. vide etiam Dian. p. 3. t. 4. R. 216. Bon. p. 6. M. Perez. d. 49. f. 2. n. 6.*

V. Si exerceatur mente adultera, ut si dux accedit ad suam, imaginetur aliam, ut animum pascat, quod est mortale, *Sanch. Bon. p. 6. n. 7.*

VI. Si fiat modo indebito, v. g. 1. Si non servetur vas naturale: quod multi docent esse veram Sodomiam, alii esse grave peccatum contra naturam. *v. 6. præcep. 2.* Si sine iusta causa situs sit innaturalis, præposterus, &c. quod aliqui dicunt esse mortale, alii secluso periculo effusionis seminis, veniale tantum, et si grave, & graviter increpandum *Dian. p. 3. t. 4. Res. 204.* 3. Si alter conjugum ex morositate, vel alia ratione seminationem cohibeat: quod quidam generatim dicunt esse mortale, quia finis actus conjugalis, scilicet generatio impeditur: quidam tamen, ut

Præp.

rap. & Sanch. dicunt in fœmina nullum esse, v. *Bon. p. 6. n. 15. & p. 1.*

VII. Si loco indebito, v. g. sacro, qui inde violatur, vel in loco publico.

VIII. Si absque urgente causa fiat tempore indebito, 1. In magna solennitate, ut Paschæ, vel pridie communionis, v. *Perez d. 49. sect. 3. 2.* Quando uxor est gravida, saltem si sit periculum abortus, *Nav. Syl. v. Sanch. Con. Fill. n. 337.* Hoc enim si non sit, non erit saltem mortale: quod enim tunc sine suo frustretur semen, non sequitur peccatum ex actu. Unde *Diana p. 3. tr. 4. R. 204. & Con. d. 34. dub. 9.* nullum peccatum agnoscunt. 3. Quando uxor laborat fluxu menstruo. Quod tamen non esse mortale, contra *Azor* docet *Sanch. l. 9. d. 21. num. 2.* Imo aliqui apud *Dia. l. c.* ut *Pontius l. 10. c. 11. & c. 14. n. 5. & 6.* docent, nec veniale esse, si periculum urgeat, quod *Sanch. l. c.* docet esse probabile, additque *Mari. Perez*, si ob finem honestum fiat, nullum esse, & teneri reddere uxorem, si maritus exigat, v. d. 49 f. 3.

Ex dictis casibus consequenter resolvitur, licitum esse uti matrimonio i. proli causa, etsi hæc non necessario debeat intendi, dum exercetur: dummodo positivè non impediatur: imò etiam aliquando simplici affectu licitè excludatur, v. g. à paupere, ne nimium proli bus gravetur. 2. ad vitandum periculum in ^{incontinentiâ} in se, vel comparate, *M. Perez d. 40. f. 1. ex Con. pont. Hurt. & c.* contra *Sanch.* qui vult esse veniale, nisi tamen stimuli carnis aliter sedari non possint. 3. Valetudin

dinis causa, vel propter alios fines extrinsecos: quia honestum ex natura sua, & relatum ad unum finem, licite refertur ad alium isti non repugantem, ut docet *Sa. Con. Laym. l. 5. t. 1. c. 4. M. Perez d. 49. s. 2. n. 4. v. Dian. p. 2. t. 4. R. 218.* Solus tamen sanitatis causa uti, probabile est esse veniale, ut docet *S. Thom. Henric. Lay. l. 1. c. contra M. Perez &c. ll. cc.*

Quæres. An, & quando liceant tactus, alpectus, & verba turpia inter conjuges?

Resp. Tales actus per se iis licent: quia constitutus est finis, etiam licent media; & cuiuslibet consummatio, etiam licet inchoatio. Unde talibus naturam excitant ad copulam. Quod si verò separatim, & sine ordine ad copulam, & voluptatis causa tantum fiant, sunt venialia peccata eò quod ratione status, qui illos actus honestat, habeant jus ad illos. Nisi tamen, ut contingit, sint conjuncti cum periculo pollutionis; aut conjuges habeant votum castitatis: tunc enim sunt mortalia, ut dictum *sup. n. l. 3. t. 4. c. dub. 4. Dian. p. 3. t. 4. Res. 204. & 216.* Unde resolves,

I. Coniux venialiter tantum peccat, tangendo seipsum ex voluptate, & tactum non ita expresse referendo ad copulam, ut contra *7. q. 4. & alios probabiliter docet Sanch. l. 9. d. 44. 2.* Oblectando se venereè, sine periculo pollutionis, de actu conjugali cogitato, dum abest compar, vel actu exerceri non potest *Fill. Lay. Tannerus. Mald. cum Dian. p. 3. t. 4. R. 224. contra Nav. Azor. &c.*

II. Peccat graviter, i. Vidua, quæ se venerè oblectat de copula olim habita; quia est illi illicita per statum. 2. Bigamus, qui in actu conjugali cum secunda exercito, repræsentat sibi priorem, & de ea carnaliter delectatur: quia est permixtio cum aliena, *Laym. l. 1. t. 9. c. 6. v. supra l. 3. t. 4. c. 2. & l. 5. c. 1. d. 2. a. 2.*

ARTICULUS II.

An actus conjugalis sit præceptus, & debitus?

Resp. I. Etsi conjuges nulla lege obligentur ad usum matrimonii, tenentur tamen per se ex iustitia sibi reddere debitum, si alter ab altero expressè, vel tacitè, verecundia scilicet obstante, peccat. Ratio prioris est, quia non tenentur uti suo jure. Ratio posterioris sequitur ex natura contractus mutui *S. Thom. in 4. d. 32. q. 1. a. 2. &c. communiter ex 1. Cor. 7. Vnde resolves.*

I. Neuter tenetur, per se loquendo, ad petendū debitum, etsi per accidens aliquando teneatur, vel ex charitate, v.g. ad avertendum periculum incontinentiæ imminens conjugi. *Marr. Perez d. 50. s. 2. n. 4 & 5.* vel ex iustitia legali, eò quod salus publica periclitetur, nisi proles nascatur.

II. Conjuges tenentur ad cohabitationem, nec potest alter ab altero invito diutius abesse, sine necessitate: quia hæc obligatio sequitur ex obligatione reddendi debitum, *Sanch. l. 9. d. 4. Cor. d. 34. d. 2. n. 19. Perez d. 50. s. 3.*

III. Pec